

23 ΔΕΚ 2011

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ &
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΤΡΕΛΑΪΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΦΟΡΕΩΝ**

Αθήνα, 23 Δεκεμβρίου 2011
Αρ. Πρωτ. Δ1/Γ/29586

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Μέγαρο Βουλής
10021 Αθήνα

Ταχ. Δ/ση: Μεσογείων 119
Ταχ. Κώδικας: 101 92 Αθήνα
Πληροφορίες: Α. Ζαχαρόπουλος, Α. Σκορδάς
Τηλέφωνο: 2106969312, 2106969422
FAX: 210 6969435
E-mail: skordasa@eka.ypeka.gr

ΚΟΙΝ.: Βουλευτή κ. Θεόδωρο Καράογλου

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην Ερώτηση με αριθμ. πρωτ. ΠΕ 1502/11.11.2011 του Βουλευτή κ. Θεόδωρου Καράογλου

Σε απάντηση της ανωτέρω Ερώτησης του Βουλευτή κ. Θεόδωρου Καράογλου, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Τα έτη 1988 και 1989, η τότε κρατική εταιρεία ΔΕΠ-ΕΚΥ (και νυν ΕΛΠΕ Α.Ε.) διενήργησε δύο γεωτρήσεις στην περιοχή Επανομής Θεσσαλονίκης (Επανομή-1 και Επανομή-2) που είχαν σαν αποτέλεσμα την ανακάλυψη μικρού κοιτάσματος φυσικού αερίου οριακού μεγέθους (500 εκατομμύρια κ.μ.), ενδεδειγμένου μόνο για τοπική εκμετάλλευση (επιτόπια καύση). Η εν λόγω περιοχή είχε παραχωρηθεί στην ΔΕΠ-ΕΚΥ με Προεδρικό Διάταγμα. Εν συνεχεία, με το άρθρο 20 του Ν. 3587/2007 (ΦΕΚ Α/152/10.7.2007) επανήλθαν αυτοδικαίως στο Δημόσιο, χωρίς την έκδοση οποιασδήποτε πράξης, τα δικαιώματα αναζήτησης, έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων επί χερσαίων και υποθαλασσίων περιοχών της χώρας που είχαν παραχωρηθεί με συγκεκριμένα Προεδρικά Διατάγματα στις εταιρείες ΔΕΠ και ΔΕΠ-ΕΚΥ, οι οποίες τελικά συγχωνεύθηκαν με απορρόφηση στην ΕΛΠΕ Α.Ε.

Η εταιρεία ΕΛΠΕ Α.Ε., με ενημερωτικό σημείωμα που απέστειλε στο ΥΠΕΚΑ σχετικά με τις παρελθούσες ερευνητικές εργασίες στην περιοχή Επανομής Θεσσαλονίκης, αναφέρει ότι οι δύο γεωτρήσεις που εκτελέστηκαν στην ανωτέρω περιοχή εντόπισαν σε βάθος 2.600μ. μικρό κοίτασμα φυσικού αερίου (500 εκατ. κ.μ.) με υψηλή περιεκτικότητα σε διοξείδιο του άνθρακα (21%). Οι γεωτρήσεις, μετά τη διενέργεια δοκιμών παραγωγής, τέθηκαν σε κατάσταση «προσωρινής εγκατάλειψης» ακολουθώντας όλες τις αυστηρές διεθνείς προδιαγραφές και πρακτικές της παγκόσμιας βιομηχανίας πετρελαίου. Οι γεωτρήσεις, ως είθισται, δεν εγκαταλείφθηκαν οριστικά, ώστε να είναι δυνατή η επαναδιάτρησή τους με αντίστοιχη μείωση των μελλοντικών επενδύσεων για νέες γεωτρήσεις όταν και όποτε το κοίτασμα κριθεί εκμεταλλεύσιμο. Η πρακτική αυτή είναι παγκοσμίως αποδεκτή και χρησιμοποιείται ευρύτατα σε παρόμοιες περιπτώσεις.

Συγκεκριμένα, οι εν λόγω γεωτρήσεις είναι γεμάτες με ειδικό αντιδιαβρωτικό πολφό, ενώ κατάλληλες υδραυλικές διατάξεις και αλληλοδιάδοχα στρώματα τσιμέντου ειδικών προδιαγραφών

αποτρέπουν την άνοδο αερίου στην επιφάνεια. Τέλος, επισημαίνεται ότι η επιφανειακή κεφαλή της γεώτρησης δεν είναι λειτουργική, δεν έρχεται σε επαφή με αέριο ή πολφό και απλώς είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί μόνο για την εγκατάσταση γεωτρύπανου στο μέλλον. Επομένως, έχοντας τηρηθεί κατά τη διάρκεια των εργασιών όλες οι σχετικές διεθνείς προδιαγραφές, οι δύο γεωτρήσεις θεωρούνται ασφαλείς για τους κατοίκους και το περιβάλλον.

Εξάλλου, με την αριθμ. πρωτ. Δ1/Γ/25418/9.11.2011 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής, συγκροτήθηκε εξαμελές Κλιμάκιο Ελέγχου αποτελούμενο από στελέχη του ΥΠΕΚΑ, των ΕΛΠΕ και του ΙΓΜΕ για τη διερεύνηση της κατάστασης των δύο σφραγισμένων γεωτρήσεων φυσικού αερίου στην περιοχή Επανομής Θεσσαλονίκης. Κατά τον έλεγχο που πραγματοποιήθηκε με την παρουσία εκπροσώπων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της ΕΛ.ΑΣ., διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει κανένα ίχνος διαφυγής αερίου και κατά συνέπεια δεν υπάρχει κίνδυνος για τους κατοίκους και το περιβάλλον (σχετικό το από 10.11.2011 Δελτίο Τύπου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής με θέμα «Ανακοίνωση σχετικά με την ασφάλεια του κοιτάσματος φυσικού αερίου της Επανομής-κανένας κίνδυνος από τη γεώτρηση»).

Το ανωτέρω Κλιμάκιο Ελέγχου υπέβαλε στο ΥΠΕΚΑ αναλυτικό πόρισμα σχετικά με τη σημερινή κατάσταση των δύο σφραγισμένων γεωτρήσεων φυσικού αερίου στην περιοχή Επανομής Θεσσαλονίκης, το οποίο σας επισυνάπτουμε.

Τέλος, σας επισυνάπτουμε και την από 11/11/2011 επιστολή του Δημάρχου Θερμαϊκού, σχετικά με το θέμα.

Ο Υφυπουργός

Γιάννης Μανιάτης

ΑΚΡΙΒΕΙΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΜΕΝΗ ΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ
α.α.

Μ. ΜΑΣΤΟΡΑΝΤΩΝΑΚΗ

Εσωτερική Διανομή

- Γραφείο Υπουργού (σχετ. αρ. πρωτ. 6671/Β/512/14.11.11)
- Γραφείο Υφυπουργού
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα ΕΚΑ
- Δ/ση Οργάνωσης/Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
- Δ/ση Πετρελαϊκής Πολιτικής/Τμήμα Γ'
- Φ/Δ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ**

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ &
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΛΛΑΓΗΣ

*Κλιμάκιο Ελέγχου για τη διερεύνηση της κατάστασης
των δύο σφραγισμένων γεωτρήσεων φυσικού αερίου
στην περιοχή Επανομής Θεσσαλονίκης
(ΥΑ Δ1/Γ/25418/09.11.2011)*

ΠΟΡΙΣΜΑ

Το Κλιμάκιο Ελέγχου για τη διερεύνηση της κατάστασης των δύο σφραγισμένων γεωτρήσεων φυσικού αερίου στην περιοχή Επανομής Θεσσαλονίκης που συγκροτήθηκε με την υπ' αριθ. Δ1/Γ/25418/09.11.2011 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, απαρτιζόμενο από τους:

- α) Αθανάσιο Ζαχαρόπουλο, αναπληρωτή Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Πετρελαϊκής Πολιτικής της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΓΓΕΚΑ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), ως Επικεφαλή,
- β) Ιωάννη Γρηγορίου, Διευθυντή Ι Έρευνας και Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων της εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια (ΕΛΠΕ) Α.Ε.,
- γ) Φοίβο Συμεωνίδη, Διευθυντή Γεωτρήσεων και Παραγωγής Υδρογονανθράκων της εταιρείας ΕΛΠΕ Α.Ε.,
- δ) Αθανάσιο Ηλιάδη, Διευθυντή της Περιφερειακής Μονάδας (ΠΜ) Κεντρικής Μακεδονίας του Ινστιτούτου Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (ΙΓΜΕ),
- ε) Σωτήριο Κουτσινό, Γεωλόγο της ΠΜ Κ. Μακεδονίας του ΙΓΜΕ,
- στ) Κλεονίκη Μήτσιου, Μηχανικό Μεταλλείων - Μεταλλουργό της ΠΜ Κ. Μακεδονίας του ΙΓΜΕ,

πραγματοποίησε αυτοψία, επιθεώρηση και μετρήσεις την Πέμπτη 10 Νοεμβρίου 2011 για τη διαπίστωση της κατάστασης από άποψη ασφαλείας των δύο σφραγισμένων γεωτρήσεων φυσικού αερίου στην περιοχή Επανομής Θεσσαλονίκης, ΕΠΑΝΟΜΗ-1 και ΕΠΑΝΟΜΗ-2, που είχαν διενεργηθεί το 1988 και 1989 αντίστοιχα από την τότε κρατική εταιρεία ΔΕΠ-ΕΚΥ.

Στην εν λόγω αυτοψία το Κλιμάκιο Ελέγχου συνοδευόταν από εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της ΕΛ.ΑΣ. και συγκεκριμένα από το Δήμαρχο Θερμαϊκού κ. Ιωάννη Αλεξανδρή, το Γενικό Γραμματέα του Δήμου Θερμαϊκού κ. Ελευθέριο Κεραμίδακη, τον Πρόεδρο της Δημοτικής Κοινότητας Επανομής κ. Αντώνιο Καζάκη, καθώς και τη Διοικήτη του Αστυνομικού Τμήματος Επανομής κα Βασιλική Κουσαρίδου.

Ιστορικό

Τα έτη 1988 και 1989, η τότε κρατική εταιρεία ΔΕΠ-ΕΚΥ (νυν ΕΛΠΕ Α.Ε.) διενήργησε δύο γεωτρήσεις στην περιοχή Επανομής Θεσσαλονίκης, τις ΕΠΑΝΟΜΗ-1 και ΕΠΑΝΟΜΗ-2, που είχαν σαν αποτέλεσμα την ανακάλυψη συγκεντρώσεων αερίων υδρογονανθράκων.

Ειδικότερα, οι δύο γεωτρήσεις που εκτελέστηκαν στην περιοχή Επανομής Θεσσαλονίκης εντόπισαν σε βάθος 2.600 μέτρων μικρό κοίτασμα φυσικού αερίου (της τάξης των 500 εκατ. κυβικών μέτρων) με υψηλή περιεκτικότητα σε διοξείδιο του άνθρακα (περίπου 21%). Οι γεωτρήσεις αυτές, μετά τη διενέργεια δοκιμών παραγωγής, τέθηκαν σε κατάσταση «προσωρινής εγκατάλειψης» ακολουθώντας όλες τις αυστηρές διεθνείς προδιαγραφές και πρακτικές της παγκόσμιας βιομηχανίας πετρελαίου. Οι γεωτρήσεις, ως είθισται, δεν εγκαταλείφθηκαν οριστικά, ώστε να είναι δυνατή η επαναδιάτρησή τους με αντίστοιχη μείωση των μελλοντικών επενδύσεων για νέες γεωτρήσεις όταν και όποτε το κοίτασμα κριθεί εκμεταλλεύσιμο. Η πρακτική αυτή είναι παγκοσμίως αποδεκτή και χρησιμοποιείται ευρύτατα σε παρόμοιες περιπτώσεις.

Συγκεκριμένα, οι εν λόγω γεωτρήσεις είναι γεμάτες με ειδικό αντιδιαβρωτικό πολφό, ενώ κατάλληλες υδραυλικές διατάξεις και αλληλοδιάδοχα στρώματα τσιμέντου ειδικών προδιαγραφών αποτρέπουν την άνοδο αερίου στην επιφάνεια. Τέλος, επισημαίνεται ότι η επιφανειακή κεφαλή της γεώτρησης δεν είναι λειτουργική, δεν έρχεται σε επαφή με αέριο ή πολφό και απλώς είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί μόνο για την εγκατάσταση γεωτρύπανου στο μέλλον.

Αυτοψία

Το ανωτέρω εξαμελές Κλιμάκιο Ελέγχου, αποτελούμενο από στελέχη των ΥΠΕΚΑ, ΕΛΠΕ και ΙΓΜΕ και συνοδευόμενο από εκπροσώπους της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και της ΕΛΑΣ, πραγματοποίησε αυτοψία και επιθεώρηση των δύο γεωτρήσεων στις 10.11.2011. Διαπιστώθηκε ότι δεν υπάρχει κανένα ίχνος ή ένδειξη διαφυγής αερίου ή άλλη κατάσταση που να περικλείει κινδύνους για την ασφάλεια των κατοίκων και του περιβάλλοντος, με εξαίρεση τη φθορά και παραβίαση του τσιμεντένιου καλύμματος του φρεατίου της γεώτρησης ΕΠΑΝΟΜΗ-1, που θα πρέπει να αποκατασταθεί άμεσα για λόγους ασφαλείας.

Συγκεκριμένα, το φρεάτιο της γεώτρησης ΕΠΑΝΟΜΗ-1 βρέθηκε γεμάτο κατά περίπου 20% με νερό, οπότε ήταν ορατή η επιφανειακή κεφαλή της γεώτρησης, ενώ διαπιστώθηκαν ίχνη παραβίασης και φθορά του τσιμεντένιου καλύμματος του φρεατίου αυτής, με αποτέλεσμα να υπάρχει στο ένα άκρο άνοιγμα κατά περίπου 10% της συνολικής επιφάνειας του καλύμματος.

Αντιθέτως, το φρεάτιο της γεώτρησης ΕΠΑΝΟΜΗ-2 βρέθηκε γεμάτο κατά περίπου 90% με νερό, οπότε δεν ήταν ορατή η επιφανειακή κεφαλή της γεώτρησης, ενώ δεν διαπιστώθηκαν ίχνη παραβίασης ή φθορά του τσιμεντένιου καλύμματος του φρεατίου αυτής.

Επιπλέον, κατόπιν εξαντλητικών μετρήσεων εντός και εκτός πέριξ των φρεατίων και των δύο γεωτρήσεων με εκρηξιόμετρο (explosion meter MSA) αποκλείστηκε εντελώς η ύπαρξη οποιουδήποτε επικίνδυνου για τους ανθρώπους ή το περιβάλλον αερίου, καθώς όλες οι ενδείξεις του οργάνου ήταν αρνητικές.

Συμπεράσματα

Κατόπιν των ανωτέρω, συμπεραίνεται ότι:

Α) Έχοντας τηρηθεί όλες οι σχετικές διεθνείς προδιαγραφές κατά τη διάρκεια των εργασιών διάτρησης και σφράγισης, οι δύο γεωτρήσεις θεωρούνται απολύτως ασφαλείς για τους κατοίκους και το περιβάλλον.

Β) Σύμφωνα με την αυτοψία, δεν υπάρχει κανένας απολύτως κίνδυνος σήμερα για τους κατοίκους και το περιβάλλον από τις δύο σφραγισμένες γεωτρήσεις και το κοίτασμα φυσικού αερίου στην Επανομή Θεσσαλονίκης.

Απαιτούμενες ενέργειες

1. Κατόπιν συνεννόησης του Επικεφαλής του Κλιμακίου Ελέγχου με το Δήμαρχο Θερμαϊκού, η φθορά του τσιμεντένιου καλύμματος της γεώτρησης ΕΠΑΝΟΜΗ-1 θα αποκατασταθεί άμεσα από την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου Επανομής.
2. Κατόπιν συνεννόησης του Επικεφαλής του Κλιμακίου Ελέγχου με τη Διοικητή του Αστυνομικού Τμήματος Επανομής, θα εντατικοποιηθεί η επιτήρηση με αύξηση των καθημερινών αστυνομικών περιπολιών στο χώρο των δύο γεωτρήσεων φυσικού αερίου, προς αποφυγή φθορών στα τσιμεντένια καλύμματα των κεφαλών των γεωτρήσεων ή άλλης δολιοφθοράς.
3. Επισημαίνεται ότι, η συνέχιση ή μη της προσωρινής εγκατάλειψης των δύο γεωτρήσεων εξαρτάται από την απόφαση των αρμόδιων φορέων για την εκμετάλλευση ή μη του κοιτάσματος φυσικού αερίου της Επανομής, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4001/2011. Μέχρι τη λήψη της εν λόγω απόφασης, προτείνεται συνεργείο του ΙΓΜΕ σε συνεργασία με τον Δήμο Θερμαϊκού να προβαίνει σε ετήσια αυτοψία και πραγματοποίηση μετρήσεων τυχόν διαφυγής αερίων υδρογονανθράκων ή διοξειδίου του άνθρακα από τα φρεάτια των δύο γεωτρήσεων φυσικού αερίου της Επανομής και ακολούθως να υποβάλλει σχετική αναφορά στο ΥΠΕΚΑ.

Το παρόν πόρισμα συντάχθηκε σε δύο αντίγραφα και υπογράφηκε ως ακολούθως.

Το Κλιμάκιο Ελέγχου:

Α. Ζαχαρόπουλος

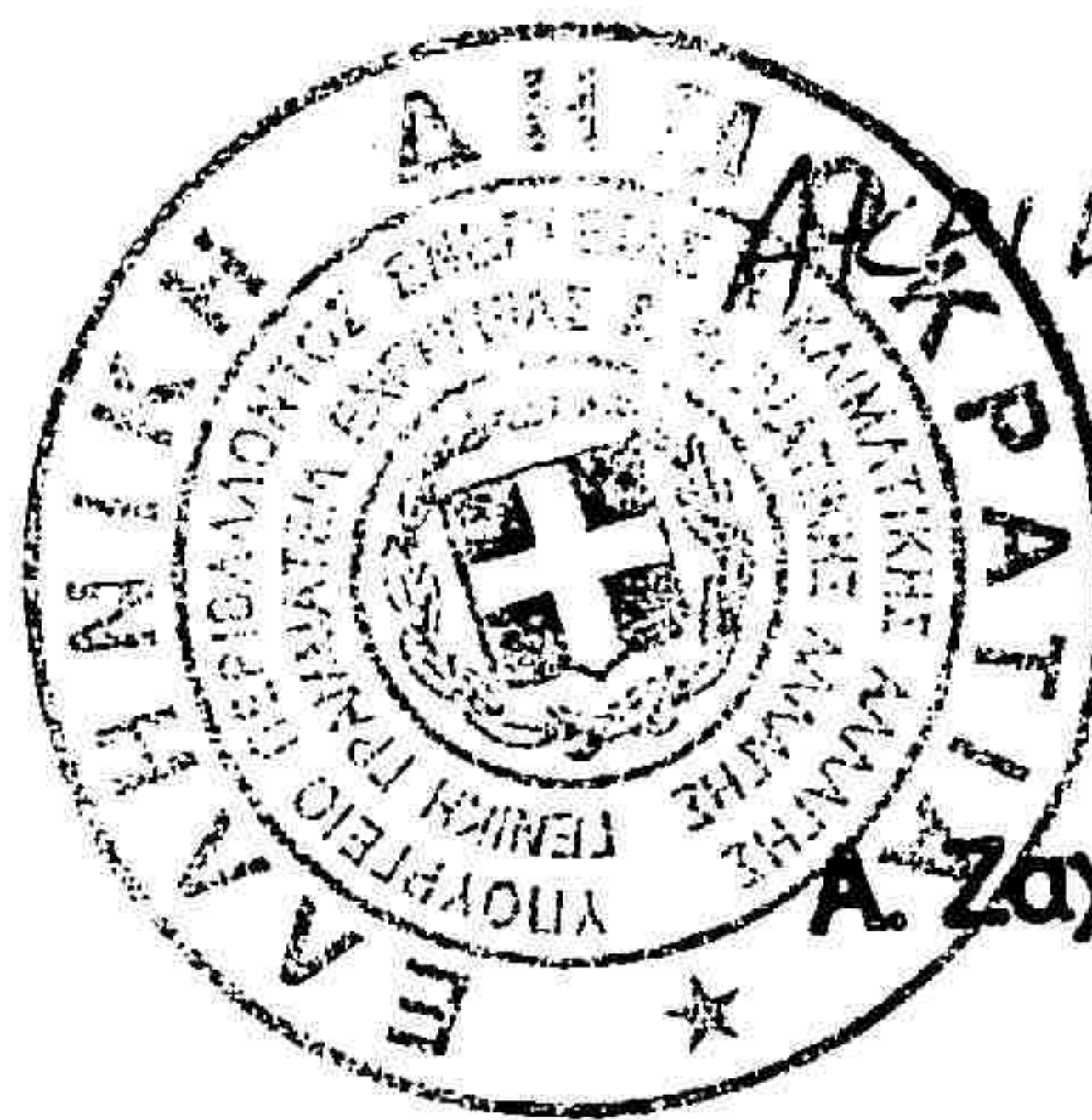
Ιωάννης Γρηγορίου

Φοίβος Συμεωνίδης

Αθανάσιος Ηλιάδης

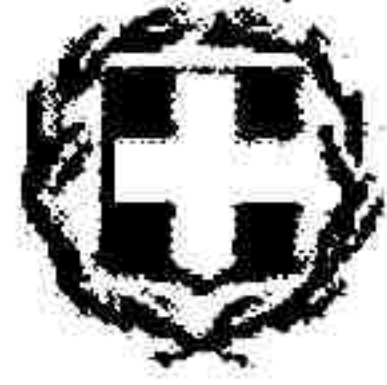
Σωτήριος Κουτσινός

Κλεονίκη Μήτσιου

ΑΡΧΑΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

Α. Ζαχαρόπουλος

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΔΗΜΑΡΧΟΥ**

Ταχ. Δ/ση : Μεγάλου Αλεξάνδρου 2
Ταχ. Κώδικας : 57019 ΠΕΡΑΙΑ
Τηλέφωνο : 2392330003
Fax : 2392022222
e-mail : mayor@thermaikos.gr

**ΠΕΡΑΙΑ
Αρ. Πρωτ.:**

**11/11/2011
35567**

Προς : ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ & ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΛΛΑΓΗΣ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΥ
Κ. ΜΑΝΙΑΤΗ ΙΩΑΝΝΗ

Κύριε Υφυπουργέ,

Παρακαλώ δεχθείτε τις θερμές ευχαριστίες του Δημοτικού Συμβουλίου, εμού προσωπικώς, αλλά, κυρίως, των κατοίκων του Δήμου Θερμαϊκού για την ταχύτατη και έγκαιρη παρέμβασή σας στο θέμα της διερεύνησης ύπαρξης επικίνδυνων για έκρηξη αερίων στις δύο γεωτρήσεις της περιοχής Επανομής, με την αποστολή ειδικού κλιμακίου αποτελούμενο από επιστήμονες εξειδικευμένους στο συγκεκριμένο θέμα.

Είναι γνωστό σε όλους μας ότι η Πολιτεία οφείλει να αποδεικνύει έμπρακτα το γεγονός ότι στις «ανησυχίες» των πολιτών της βρίσκεται πάντα στο πλευρό τους.

Εσείς, όπως και ο αναπληρωτής Προϊστάμενος Διεύθυνσης Πετρελαϊκής Πολιτικής, Αθανάσιος Ζαχαρόπουλος, που εντάλθηκε από εσάς να επισκεφθεί και να διερευνήσει την υπόθεση, αποτελείτε παράδειγμα προς μίμηση και σε άλλους δημόσιους λειτουργούς. Όπως η προστασία των παιδιών είναι καθήκον των γονέων, έτσι και η ασφάλεια και προφύλαξη των πολιτών είναι δέσμευση και χρέος της Πολιτείας.

Με ιδιαίτερη τιμή,

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ

Ιωάννης Αλεξανδρής